Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Acta et decreta

Hieronymus von Croaria

[Hagenau], 11. Apr. 1500

Octava sessio

urn:nbn:de:bsz:31-313501

Visual Library

Seſſio VIII

Octaua ſeſſio.

Je ſabbati quarta men-
ſis Maij p̄dicti fuit ſeſſio generalis i cathedrali eccl'ia
Conſtañ. ſup̄dicta i q̄ more ſolito fuit dictuȝ officium
miſſe p̱ reuerēdiſſimū i xp̄o patrē dñm Johēȝ patriarchā anthio-
cenū de btā v̄gine: q̄ officio cōpleto legebanẗ letanie vt i ſeſſiōib⁹
fieri ꝯſuetū ē cū euāgelio Attēdite a falſis ꝓphis et c̄. In q̄ ſeſſi-
one inẗ cardinales p̄ſidebat dñs Johēs ep̄s Hoſtieñ. cardialis
viuarieñ. in q̄ etiā ſeſſione fuit sereniſſim⁹ romanoꝝ ⁊ vngarie rex
tanq̄ȝ impator cū inſignijs regalib⁹ ⁊ nobilib⁹ ſuis ⁊ dño Pileo
archiep̄o Januēſe electo ad legēdū q̄ legi debebāt noie ꝯcilij re
uerēdis patrib⁹ dñis Johe ep̄o Luthoſnuſieñ. Pro notione ger
manica Anthonio ep̄o Cōcordieñ. Pro italia Tholoneñ. ep̄o.
Pro natiōe gallicana. et Guilhelmo abbate monaſterij ſācte ma
rie extra muros Eboraci Pro natōe anglicana ad approbādū lo
co ⁊ noie nationū aſcēdētib⁹ in loco in q̄ hmōi iuxta determina-
tionē ſynodi fieri debebāt. Idē reuerēdus pr̄ dñs Pileus archi-
ep̄s Januēñ. in ambone legit primo capituluȝ. firmiter credim⁹.
Quo lecto dñi impator p̄ſidēs ⁊ alij approbarūt: ⁊ ita crediderūt.
deinde legit ſententiā dānationis doctrine Johis wicleff ⁊ arti-
culorū. xlv. cui⁹ tenor ſequiẗ ⁊ eſt talis.

Sententia damnationis doctrine Johannis
wicleff ⁊ articulorū quadragintaquinq̄ȝ.

Sacroſācta Cōſtantien. ſyno
dus generale ꝯciliū faciēs: ⁊ eccl'iaȝ catholicā rep̄ſentās ad extir-
patiōnē p̄ñtis ſciſmatis: errorūq̄ȝ ⁊ hereſū ſub ei⁹ vmbra pullulā-
tiū eliminationē reformatiōeȝ eccl'ie in ſācto ſpiritu legitie ꝯgre-
gata ad p̄petuā rei memoriā fidē catholicā (ſine q̄ vt ait ap'ls Im
poſſibile ē placere deo) a falſis eiuſdē fidei cultorib⁹. imo p̱uerſis
impugnatorib⁹ ⁊ p̱ ſup̱bam incurioſitatē intēdētib⁹ pl⁹ ſapere q̄ȝ
oportet mūdi gl'iaȝ cupiētib⁹ oppugnatā ſepi⁹ ⁊ ꝯ illos p̱ fideles
eccl'ie milites ſp̄ūales oppoſito ſcuto fidei defenſatā fuiſſe ſāctoꝝ
patrū ſcripturꝭ atq̄ȝ geſtꝭ inſtruimur. Hec q̄ppe belloꝝ genera in

Seſſio VIII

bellis carnalibꝫ iſraelitici ꝑpl'i aduerſus gẽtes idolatras ꝑſigna-
ta fuerũt In his itaqꝫ ſpũalibꝫ bellis ſctã eccl'ia catholica i fidei
ꝯtute ſuperni lumĩs radijs illuſtrata dño ꝓuidẽte: ⁊ ſctõꝝ patro-
cinio opem ferẽte ſemꝑ ĩmaculata ꝑmanens erroris tenebris ve-
lut hoſtibꝫ ꝓfugatis glorioſiſſime triũphauit. nr̃is ꝟo tꝑibꝫ vet⁹
ille ⁊ inuidus hoſtis noua certamĩa vt ꝓbati tꝑis huius manife
ſeſti fiãt ſuſcitauit: quoꝝ dux ⁊ ꝑnceps extitit quõdã Johẽs wi-
cleff pſeudo chriſtian⁹. q̇ dũ viueret aduerſus religionem chriſtia
nã ⁊ fidẽ catholicã ꝑtinaciter aſſeruit ⁊ dogmatiſauit plures arti
culos q̄ꝝ. xlv. huic pagine duxim⁹ inſerẽdos q̇ ſequũt. (Articu
li Johis wicleff) Subſtãtia panis materialis et ſil'r ſubſtãtia
vini materiał manẽt i ſacramẽto altar. Accidẽtia panis nõ ma-
nẽt ſine ſubiecto i eodẽ ſacramẽto. Chriſt⁹ nõ ẽ in eodẽ ſacramẽto
identice ⁊ realiter in ꝓpria p̄ſentia corporali. Si ep̄us vel ſacer-
dos ẽ in pctõ mortali nõ ordinat: nõ ꝯficit: nõ cõſecrat nõ bapti-
zat. Nõ ẽ fundatũ in euãgelio ꝙ xp̃s miſſam ordinauerit. De⁹
debet obedire diabolo. Si homo debite fuerit ꝯtrit⁹: oĩs ꝯfeſſio
exterior ẽ ſibi ſuperflua et inutilis Si papa ſit preſcit⁹ ⁊ malus et
ꝑ cõſequens membrũ diaboli non habebit ꝑtãtez ſuꝑ fideles ab
aliquo ſibi data niſi forte a ceſare. Poſt vrbanũ ſextũ non ẽ ali-
quis recipiẽdus in papã ſꝫ viuẽdũ more grecoꝝ ſub legib⁹ ꝓprijs.
Cõtra ſcripturã ſacrã eſt ꝙ viri eccl'iaſtici habeant poſſeſſiões.
Null⁹ p̄lat⁹ debet aliquẽ excõicare niſi ꝑus ſciat eũ eſſe excõica
tum a deo. ⁊ q̇ ſic excõicat eſt heretic⁹ ex hoc vel excõmunicatus.
Prelat⁹ excõicans clericũ q̇ appellauit ad regem ⁊ cõciliũ regni
eo ipſo traditor ẽ regis ⁊ regni. Illi q̇ dimittũt p̄dicare ſiue au-
dire verbũ dei ꝓpter excõicationẽ hoĩm ſunt excõicati ⁊ in die iu-
dicij traditores chriſti habebũt. Licet alicui diacono vel p̄ſby-
tero p̄dicare ꝟbũ dei abſqꝫ auctoritate ſedis ap̄l'ice vel ep̄i catho
lici. Null⁹ ẽ dñs ciuilis: null⁹ ẽ p̄lat⁹: null⁹ eſt ep̄s dum ẽ i pctõ
mortali. Dñi tẽporales poſſũt ad arbitriũ ſuũ auferre bona tẽ-
poralia ab eccl'ia poſſeſſionat habitualiter delinquẽtibꝫ id eſt ex
habitu nõ ſolũ actu deliquẽtibꝫ. Populares poſſũt ad ſuũ arbi
triũ dños delinquẽtes corrigere. Decime ſũt pure elemoſyne et
parrochiani poſſũt ꝓpt' pctã ſuoꝝ p̄latoꝝ ad libitũ ſuum auferre
eas. Speciales orõnes applicate vni ꝑſone ꝑ p̄latos vl' religio

ſos nõ plus ꝓſunt eidẽ ꝙ̃ generales paribꝫ ceteris. Conferens elemoſynã fratribꝫ ẽ excõicatus eo facto. Si quis ingredit̃ reli gionẽ priuatã q̃lecunqꝫ tã poſſeſſionatorũ ꝙ̃ mẽdicantiũ reddit̃ ineptior ⁊ inhabilior ad obſeruantiã mãdatorũ dei. Sancti in ſtituentes religiones priuatas ſic inſtituendo peccauerũt. Reli gioſi viuẽtes ĩ religionibꝫ priuatis nõ ſũt ꝺ religione chriſtiana. Fratres teneṫ ꝑ labores manuũ victũ acq̃rere ⁊ ñ ꝑ mẽdicitatẽ. Prima ꝑs ẽ ſcãdaloſa ⁊ p̃ſũptuoſe aſſerta ꝓ q̃nto ſic generalit̃ ⁊ ĩ diſtincte loquit̃. Et ſcꝺa erronea ꝓ quãto aſſerit mendicitatẽ fra tribus nõ licere. Om̃es ſunt ſymoniaci qui ſe obligant orare pro aliĳs in tẽporalibꝫ ſubuenietibꝫ. Oratio p̃uati nulli valet. Oĩa de neceſſitate abſoluta veniunt. Confirmatio iuuenũ: clericorũ ordinatio: locorũ conſecratio reſeruant̃ pape ⁊ ep̃is ꝓpter cupidi tatem lucri tẽporalis ⁊ honoris. Uniuerſitates ſtudia collegia graduatiões ⁊ magiſteria in eiſdẽ ſunt vana gentilitate introdu cta: et tm̃ ꝓſunt eccl'ie ſicut diabolus. Excõicatio pape ⁊ cuiuſ cunqꝫ p̃lati nõ eſt timẽda q2 eſt cenſura antichriſti. Peccant fun dantes clauſtra ⁊ ingrediẽtes ſũt viri diabolici Ditare clerũ eſt cõtra regulã chriſti. Silueſter papa ⁊ Conſtantinꝰ impator er rauerunt eccl'iam dotando. Oẽs de ordine mẽdicantiũ ſunt he retici ⁊ dãtes eis elemoſynã ſunt excõmunicati. Ingrediẽtes re ligionem aut aliquẽ ordinẽ eo ipſo inhabiles ſũt ad ſeruandũ di uina precepta: et ꝑ cõſequens ad ꝑueniendũ ad regna celorũ niſi apoſtatauerint ab eiſdẽ. Papa cũ oĩbꝫ cleric̃ ſuis poſſeſſiões ha bẽtibꝫ ſũt heretici eo ꝙ poſſeſſionẽ habẽt et oẽs ꝯſentiẽtes eis ſcꝫ dñi ſeculares ⁊ ceteri laici. Eccleſia romañ . ẽ ſynagoga ſathane nec papa ẽ ime[illegible]iatꝰ ⁊ ꝓximꝰ vicariꝰ xp̃i ⁊ apl'oꝝ. Decretales ep'le ſũt apocriſe ⁊ ſeducunt a xp̃i fide: ⁊ clerici ſũt ſtulti q̃ ſtudent eas. Impator ⁊ dñi ſeculares ſeducti ſũt a diabolo vt eccl'iam ditarẽt de bonis tẽporalibꝫ. Electio pape a cardinalibꝫ ꝑ diabolũ ẽ in troducta. Nõ ẽ de neceſſitate ſalutis credere romanã eccl'iaꝫ eſſe ſupremã inter alias eccl'ias. Error eſt ſi per romanaꝫ eccleſiam intelligatur vniuerſalis eccl'ia aut ꝯcilium generale: aut ꝓ q̃nto negare primatuꝫ ſummi pontificis ſuper alias eccleſias particu lares. Fatuũ eſt credere indulgentias pape ⁊ epiſcopoꝝ. Ju ramẽta illicita ſũt que fiũt ad roborãduꝫ humanos contractus

⁊ cõmercia ciuilia. Auguſtin⁹ Bñdict⁹ Bernhardus dãnati ſũt niſi penituerũt de hoc ꝙ habuerũt poſſeſſiones ⁊ inſtituerunt. in trauerũt religiones. et ſic a papa vſqꝫ ad infimũ religioſũ oẽs ſũt heretici. Oẽs religiones indifferẽter introducte ſunt a diabolo. Idẽqꝫ Johes wicleff libros dialogũ ⁊ trialogũ ꝑ ipm noiatos ⁊ plures alios tractat⁹ volumia ⁊ opuſcula cõpoſuit. In qͥbꝫ pſcri ptos ⁊ plures alios dãnabiles inſeruit ⁊ dogmatizauit articl'os quos libros ad ſui ꝑuerſi dogmatis publicatiõeꝫ publice legen dos expoſuit. ex qͥbꝫ inſuꝑ multa ſcandala damna aĩaꝝ et ꝑicula in diuerſis regionib⁹ ⁊ preſertim anglie et bohemie regnis ſecuta ſũt. aduerſus qͦs in dei veritate exurgẽtes magiſtri ⁊ doctores vni uerſitatũ ⁊ ſtudioꝝ Oxonieñ. ⁊ Prageñ. articulos p̃dictos ſcho laſtice diu p⁹ reprobarũt. Reuerẽdiſſimi inſuꝑ prẽs archiepi epi pro tꝑe Cantuarieñ. ⁊ Eboraceñ. ſedis apl'ice legati in Anglie ⁊ Prageñ. in Bohemie regnis ꝯdemnarũt. libros etiaꝫ eiuſdẽ Jo hãnis wicleff cõburẽdos fore dict⁹ archieps Prageñ. ſedis apo ſtolice cõmiſſari⁹: in hac ꝑte ſentẽtialiter iudicauit: ⁊ eoꝝũ q ſuꝑ eſſent ꝓhibuit lectionẽ fieri. Rurſus his ad noticiaꝫ ſedis apl'ice ⁊ generalis ꝯcilij deductis romañ. põtifex in ꝯcilio romañ. vlti mo celebrato dictos libros tractat⁹ ⁊ opuſcula ꝯdẽnauit iubens illos publice ꝯcremari: diſtricti⁹ inhibendo ne qͥs xpi noĩe inſig nitus auderet aliquẽ ſeu aliqͦs ſeu aliq̃ ex dictis libris voluminibꝫ tractatibꝫ et opuſculis legere: exponere: vel tenere: aut illis quo modolibet vti: vel illos niſi ĩ ipoꝝ reprobatiõeꝫ allegare publice vl' occulte. Et vt d̃ medio eccl'ie illa ꝑiculoſa ſpurciſſimaqꝫ doctri na eliminaret̃ iuſſit oẽs ꝑ locoꝝ ordinarios libros tractat⁹ volu mina ⁊ opuſcula hmõi auctoritate apl'ica ꝑ cenſurã eccl'iaſticam etiã ſi op⁹ eẽt cũ adiectiõe ꝙ ꝯ ñ parẽtes ꝓcederet̃ tãqꝫ ꝯ fautores hereſis diligẽter inqͥri ⁊ reꝑtos ac reꝑta publice ignibꝫ ꝯcremari.

Hec autẽ ſãcta ſynodus p̃fatos articulos. xlv. examinari fecit ⁊ ſepi⁹ recenſeri ꝑ plures reuerẽdiſſimos prẽs eccl'ie romañ. car dinales epos abbates mgr̃os in theologia: doctores iuris vtri uſqꝫ. ⁊ plures notabiles ĩ multitudine copioſa. quibus articulis examinatꝭ fuit reꝑtũ ꝓut in ỽitate eſt aliqͦs ⁊ plures ex ipis fuiſſe ⁊ eſſe notorie hereticos a ſãctis patribꝫ reprobatos. alios non ca tholicos ſꝫ erroneos. alios ſcãdaloſos ⁊ blaſphemos. qͦſdã piaꝝ

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

auriū offenſiuos nōnullos eoꝝ temerarios ⁊ ſedicioſos. Cōptū
ē etiā libros eiꝰ plures alios articulos ꝯtinere ſimiliū q̄litatū do
ctrināqꝫ in dei eccl'ia inſanā: ⁊ fidei ac moribꝫ inimicaȝ inducere.
Propterea in noīe dn̄i nr̄i ieſu chriſti hec ſancta ſynodus ſnīas p̄
dictoꝝ archiep̄oꝝ ac ꝯcilij romañ. ratificās ⁊ approbās p̄dictos
articulos ⁊ eoꝝ quēlibet. libros eiuſdē dialogū ⁊ trialogū ꝑ eun
dem Johēm wicleff noīatos. ⁊ alios eiuſdē auctoris libros vo
lumina tractatꝰ et opuſcula q̄cunqꝫ noīe cenſeant̄ q̄s hic haberi
vult ꝓ ſufficiēter exp̄ſſis ħ ꝑpetuo decreto reprobat ⁊ cōdēnat et
eorūdē libros ⁊ cuiuſlibet ipoꝝ lectiōeȝ doctrinā expoſitiōeȝ ⁊ al
legationē niſi ad eoꝝ reprobatiōeȝ oībꝫ chriſtifidelibꝫ ꝓhibendo
inhibemꝰ oībꝫ ⁊ ſingulis catholicis ſub anathematis intermina
tione ne dē cetero dictos articulos vel ipoꝝ aliquē audeāt publi
ce p̄dicare dogmatizare vel tenere vel quomodolibet allegare ni
ſi ad eoꝝ reprobatiōeȝ vt dictū ē: iubens illos libros ⁊ tractatus
volumīa ⁊ opuſcula p̄libata publice ꝯcremari ꝓut decretum fue
rat in ſynodo romañ. ſicut ſupꝰ ē exp̄ſſum. Sup̱ q̄bꝫ exequēdis
et debite obſeruādis mādat p̄dicta ſancta ſynodus ordinarijs lo
corum vigilāter intēdere ꝓut ad quēlibet ꝑtinet ſm̄ iura et cano
nicas ſanctiones.

Conciliū ꝓnūciat hereticū Johēm wicleff: ⁊ me
moriā eiuſdē ⁊ mādat exhumari oſſa eius.

Inſuper qꝛ auctoritate ſnīe ⁊ decreti romañ. cōci
lij mandatoqꝫ eccl'ie ⁊ ſedis ap̄lice da
tis dilationibꝫ debitis ꝓceſſū fuit ſup̱ ꝯdēnatiōe dicti Johānis
wicleff ⁊ ſue memorie edictis ꝓpoſitis denunciationibuſqꝫ ad vo
candū eum q̄ eundē ſiue eius memoriā defendere vellent ſi q̄ pe
nitus exiſterēt. nullꝰ ꝓ comparuit q̄ eundē ſiue eius memoriam
defenſaret. examinatis inſup̱ teſtibꝫ ſup̱ impenitētiali finali ꝑtina
ciaqꝫ dicti wicleff ꝑ cōmiſſarios deputatos ꝑ dn̄m Johēȝ papā
modernū ⁊ ħ ꝯcilium: ſeruatiſqꝫ ſeruādis ꝓut in tali negocio po
ſtulat ordo iuris ⁊ eiꝰ impenitētia ac finali ꝑtinacia ꝑ euidētia ſig
na teſtibꝰ legitimis cōprobata fuit legitīe facta fides. Propterea
inſtante ꝓcuratore fiſcali edictoqꝫ ꝓpoſito ad audiendū ſententiā
ad hāc diem hec ſancta ſynodus declarat diffinit ⁊ ſentētiat eun
dem Johēm wicleff fuiſſe notoriū hereticū ꝑtinacem ac ī hereſi

deceſſiſſe anathematizando ipm pariter ꝛ ſuã memoꝛiã ↄdẽnando decerniqꝫ: ꝛ oꝛdinat coꝛpꝰ eiꝰ ꝛ oſſa ſi ab alijs fidelibꝫ coꝛpoꝛibus diſcerni poſſint exhumari ꝛ ꝓcul ab eccl'ie ſepultura iactari ſcḋm canonicas ꝛ legitimas ſãctiones. Sup̱ qͥbꝫ lectura publicatione ꝓnũciatiõe ꝛ diffinitiõe ſiue ↄdẽnatiõe dñs Hoſtieñ. preſidens. et dicti q̃ttuoꝛ nationũ q̃ttuoꝛ p̃ſidẽtes interrogati an placeret. Reſpõderũt oẽs ꝛ p̱mo Hoſtieñ. deinde nationũ preſidentes ꝙ placeret ꝛ appꝛobauerũt omnia p̃dicta.

Seſſio nona in q̃ ꝓducebatur executio citationis ↄtra Johem papã viceſimũtertiũ.

Die lune .xiii. mẽſis maii ſupꝛadicti fuit ſeſſio generalis i eccl'ia cathedrali Conſtãtieñ. ſupꝛadicta. in q̃ p̃ſidebãt reuerẽdiſſimꝰ pr̃ dñs Johes eṕs Hoſtieñ. cardinal' viuarieñ. cui ſeſſioni interfuit sereniſſimꝰ p̱nceps Sigiſmũdus romañ. ꝛ Hungarie rex cũ ſuis nobilibꝫ inſignijs regalibꝫ: ꝛ fuit cantata miſſa de angelis videlicet Bñdicite oẽs angeli ꝛc. p̱ reuerẽdũ p̃rẽ dñz Robertũ eṕm Sariſterieñ natiõis anglicane. qua ſiq̇dem miſſa cãtata legebãt letanie ꝛ alia moꝛe aliaꝝ ſeſſionũ cũ euãgelio. Erũt ſigna i ſole ꝛ luna ꝛc. Deinde ꝓo dñs Andreas electꝰ Poſnonieñ. legebat q̃ſdã ↄcluſiões ꝛ lr̃as q̃ꝝ tenoꝛes ſequunt̃ ꝛ ſunt tales.

Sacroſancta Conſtan. ſynodus eccl'iam catholicã rep̃ſentans in ſpũſancto legitime ↄgregata. Auditꝭ ꝛ intellectis ꝓpoſitis et petitis p̱ ꝓcuratoꝛes huiꝰ ſacri ↄcilij generalis ↄtra dñm Johem papã .xxiij. intẽdẽtes i hac cauſa cũ maturitate ꝛ mãſuetudine ꝛ charitate in ſpũſancto ꝓcedere. Pꝛefatũ dñm Johem q̇ ad p̃miſſa ↄtra euꝫ ꝓpoſita ꝛ petita vſqꝫ ad diem craſtinũ hoꝛa q̃ celebꝛabit̃ ſeſſio ꝓe ſolita benignitate expectandũ decernit ꝛ ſup̱ iam ꝓpoſitis ſeu petitis pꝛo parte eiꝰ foꝛe reſpondendum.

Conciliũ dat cõmiſſarios in cauſa inquiſitiõis cõtra Johannẽ papã viceſimũtertium.